



CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA



НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

PR. 287/29.11.19
CRS



MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-7892 din 13.12. 2019
La nr.287 din 29 noiembrie 2019

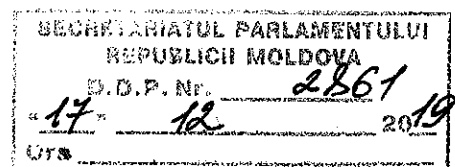
Parlamentul Republicii Moldova

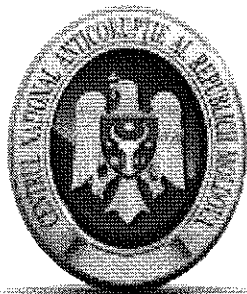
Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție la proiectul legii pentru completarea unor acte legislative (Legea nr.489/1999; Legea nr.156/1998) (inițiativa legislativă nr.287 din 29 noiembrie 2019).

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție, pe 2 (două) file.*

Director

Ruslan FLOCEA





RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO19/6206 din 13.12.2019

la proiectul de lege pentru completarea unor acte legislative (Legea nr. 489/1999; Legea nr.156/1998)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*

e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pe pagina web a Parlamentului la 29 noiembrie 2019, fiind asigurat accesul părților interesate la materialele proiectului, pentru a putea lua cunoștință și a prezenta sau expedia recomandări.

Spre efectuarea expertizei anticorupție, proiectul a fost transmis la 29 noiembrie 2019. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă autorii au menționat că proiectul are drept scop menținerea echilibrului dintre reacția bugetului de asigurări sociale și contribuțiile reale achitate, întru asigurarea corelării politicii formării veniturilor sistemului de asigurări sociale cu politica utilizării mijloacelor destinate asigurării.

Prin proiect se propune asigurarea respectării principiilor fundamentale care stau la baza funcționării sistemului public de asigurări sociale: principiului contributivității, egalității, echității și solidarității.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune instituirea unui plafon la calcularea bazei anuale de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale, care nu poate depăși cu 5 salarii medii lunare pe economie pentru anul respective, înmulțite cu 12 sau la numărul de luni în care persoana a înregistrat venit asigurat.

Prin urmare, conchidem că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

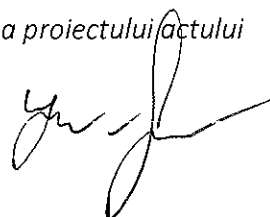
Proiectul prevede plafonarea cuantumului pensiei pentru limita de vârstă, ceea ce va avea ca efect prejudicierea intereselor persoanelor care, odată cu ieșirea la pensie, urmează să beneficieze de pensii mărită care depășește plafonul stabilit în proiect. Însă, în raport cu scopul proiectului, în special reducerea decalajului existent între pensiile achitate în prezent în Republica Moldova, precum și întru asigurarea unei echități sociale la nivel de țară, considerăm că proiectul nu prejudiciază interesul public general.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului



normativ;

b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;

c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;

d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;

f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

În nota informativă autorul a specificat: denumirea autorilor, condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, scopul și obiectivele urmărite prin adoptarea actului normativ, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.

Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a promovării proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Deși autorii nu au menționat expres în nota informativă, implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

Totodată, potrivit autorilor: „Plafonarea bazei anuale de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale până la 5 salarii medii lunare pe economie va reduce deficitul prognozat al balanței BASS de la 1,6% din PIB (media 2019-2080) până la 1,35% din PIB. Economii se vor obține de la eliminarea posibilității obținerii unor mărimi mari ale pensiilor și ca rezultat rata medie de înlocuire pentru pensia pentru limită de vârstă se va reduce de la 31,0% (media 2019-2080) la 29,6%”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *”textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) *se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*

c) *terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*

e) *se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*

f) *se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*

g) *se evită tautologiile juridice;*

h) *se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]*”

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.



II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului se referă la plafonarea calculării bazei anuale de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

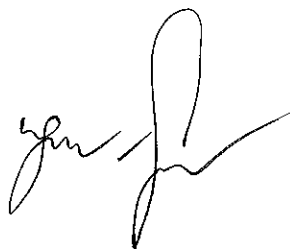
Proiectul legii pentru completarea unor acte legislative (Legea nr.489/1999; Legea nr.156/1998), este promovat de către un grup de deputați în Parlament, în scopul menținerii echilibrului dintre reacția bugetului de asigurări sociale și contribuțiile reale achitate, întru asigurarea corelării politicii formării veniturilor sistemului de asigurări sociale cu politica utilizării mijloacelor destinate asigurării.

În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la reducerea cheltuielilor bugetare legate de achitarea pensiilor, cuantumul cărora depășește 5 salarii medii lunare pe economie.

În normele proiectului supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori sau riscuri de corupție.

13.12.2019



Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim Gheorghiuță , Inspector principal